

DİNAZORLAR NEDİR ?

1. HAFTA

Anahtar kelimeler

Fosil : Çok eski zamanlarda toprak altında gömülü kalmış ve orada taşlaşmış durumda bulunan bitki ve hayvan kalıntıları.

Nesli tükenmek : artık dünya üzerinde yaşamamak

Dinozorlar, 231.4 milyon yıl civarında dünya hayatına egemen olmuş hayvanlardır. Yeryüzünde ilk kez 230-225 milyon yıl önce göründüler.Yeryüzünde 850 civarında dinozor türü bulunmaktaydı. Bu hayvanlardan bazıları bitkilerle beslenirken, bazıları ise et yiyordu. Ot yiyen dinozorların dişleri zayıf bulunmuştur. Bunların su bitkileriyle beslendikleri düşünülmektedir.Dinozorların yumurtaları oldukça kalın kabukluydu. Bu kabuk içerisindeki yavruyu koruyor ve içindeki özel bağ sayesinde yavru güven içinde büyüyordu.Dinozorların cüsseli bedenlerine karşın ön ayakları, vücutlarının hemen altında olması o dönemde yaşayan diğer hayvanlardan daha rahat hareket etmelerini sağlamıştır. Aynı zamanda, diğer hayvanlardan farklı olarak, koşarken nefes almalarını sağlamaktadır.Dinozorlar dünyanın her kıtasında yaşamışlardır. Bunun nedeni 200 milyon yıl önce pangea adı verilen tek bir kıtanın bulunmasıdır.135 milyon yıl önce, çok sayıda dinozor türünün nesli tükendi. Günümüzde dinozor bulunmamaktadır.

Etkinlikler

Türkçe dil etkinliği

Tema etkinliği saatinde öğretmen konuyu çocuklara kısaca tanıtır.ve konu başlığı ile ilgili beyin fırtınası yapılır.daha sonra konu detaylı şekilde konu çocuklara okunur ve üstüne sohbet edilir.

Sanat etkinliği

Karton ve artık materyallerden dinazor ayağı dinazor tacı ve dinazor maskesi yapılır.

Bahçe etkinlikleri

Çeşitli grup oyunları ve serbes oyunlar oynanır (izci oyunu-hazine avı-yağ satarım vb.)

Drama etkinliği

Sanat etkinliğinde yapılan dinazor şapkası ve maskesiyle drama çalışması yapılır.

Alan gezisi

Hayvan barınağına gezi. (sadece 6 yaş sınıfı)

Lego atölyesi

Öğretmen ve çocuklar bir çeşit lego seğer ve bu Legoları önlerine alarak önce planlama yaparlar.daha sonra ekipe çalışarak tek bir nesne ortaya çıkartırlar.

2.hafta

Dinazor cinsleri nelerdir ?

Anahtar kelimeler

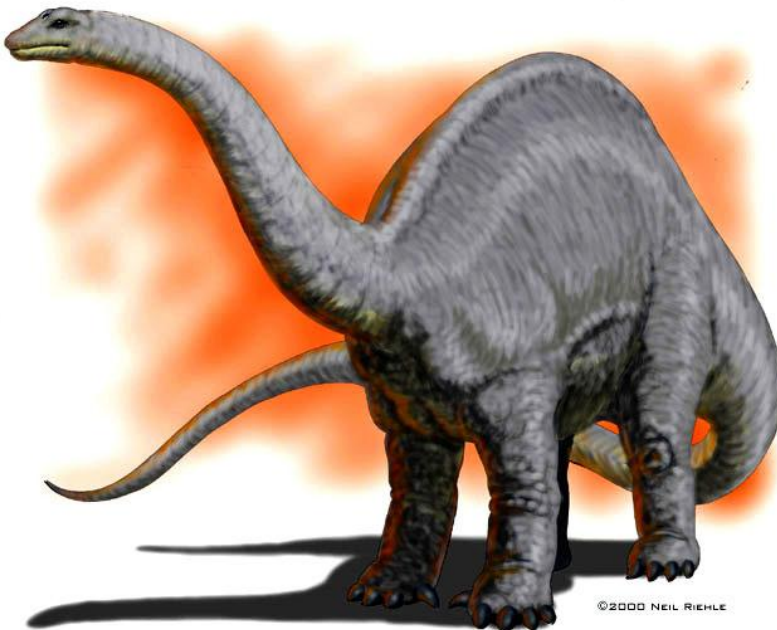
Etobur: et ile beslenme biçimi

Otobur: ot ile beslenme biçimi

Apatosaurus

(anlamı: aldatıcı kertenkele) Günümüzden 154-145 milyon yıl önce yaşadığı düşünülen otobur bir dinazor türüdür.

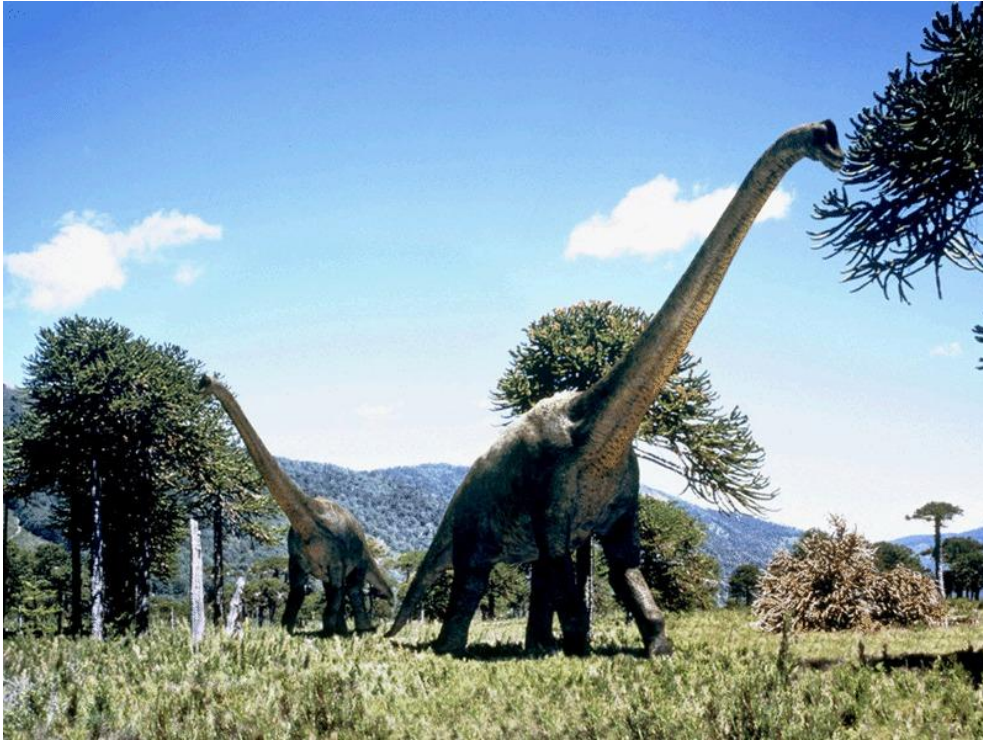
21-27 metre boyunda ve 30-35 ton ağırlığındadır. Bugüne kadar yaşamış en büyük hayvanlardan biridir. Dört bacağı üzerinde yürür ve yavaş hareket eder. Burun delikleri başın üst kısmında yer alır.

Brachiosaurus

Özellikleri

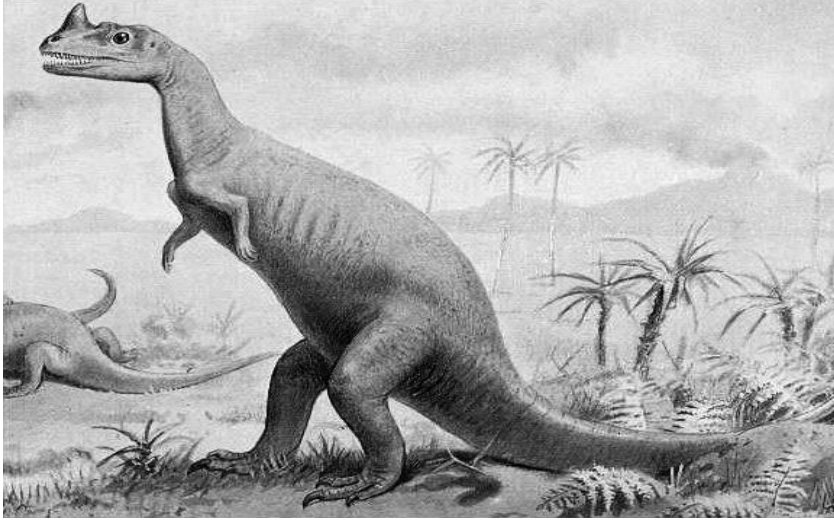
Brachiosaurus bilinen en uzun boylu ve büyük dinozorlardandır. Uzun bir boynu, küçük bir kafası ve nispeten kısa bir kuyruğu vardır. Diğer sauropodlar gibi dört ayak üzerinde yürür; ama onlardan farklı olarak ön ayakları arka ayaklarından daha uzundur. Bu sıradışı ön ayaklar ve uzun boynu, ona zürafa benzeri bir duruş verir ve yerden yüksekliği 12-16 metreye kadar çıkabilir. Brachiosaurus 25-26 m uzunluğa ve tahminen 30-60 ton ağırlığa ulaşabilir. Diğer brachiosauridler gibi keski benzeri dişleri vardır ve burun delikleri başının tepesindedir. Alt ve üst çenesinde öne doğru eğimli 26'şar dişi bulunmaktadır. Brachiosaurus bir otoburdur ve muhtemelen yüksek ağaçların yapraklarıyla beslenir. Sürüler halinde yaşarlar ve yemek için göç edebilirlerdi. 100 yıl kadar yaşayabildikleri düşünülmektedir.

Ceratosaurus

(anlamı: boynuzlu kertenkele), 156-145 milyon yıl önce yaşadığı tahmin edilen etçil bir dinozor türüdür. 4-6 metre boyundaki bu türün ağırlığı genellikle 500 kg 1 ton arasındadır. İki bacağı üzerinde yürür ve boynu "S" şeklindedir. Burnunun

ucunda bir boynuz yer alrı keskin gözlere sahiptir. Gözlerinin üzerinde kemiksi yumrular vardır.

Triceratops

68-65 milyon yıl kadar önce (Geç Kretase dönemi) Kuzey Amerika'da yaşamış otobur bir dinozor türüdür. Kretase döneminin sonunda pekçok canlının yokolduğu büyük felakete kadar yaşamış son dinozor türlerindedir.

Triceratops, iri, dört ayaklı bedeni; büyük, kemikli bir yaka ve üç boynuz taşıyan başı; günümüz gergedanlarına olan benzerlikleri ile en kolay tanımlanabilen dinozor türlerinden biridir. Ayrıca, bilinen en büyük etobur dinozorlardan olan Tyrannosaurus ile aynı alanı paylaşmıştır ve onun avladığı hayvanlardandır.

Ankylosaurus

(anlamı: sert zırlı kertenkele), 70-65 milyon yıl önce yaşadığı düşünölen bir dinozor türüdür. Otobur beslenen bu tür 7-10 metre boyunda ve 4-7 ton ağırlığındadır. Dört bacağı üzerinde yürür. Ön bacakları arkadakilerden daha kısadır. Sırtı kemik ve plakalarla kaplıdır. Başının arkasından kuyruğına kadar iki sıra diken bulunmaktadır. Kuyruğıunun ucundaki taş gibi kemiğı ile çok büyük kayaları bile parçalayabilirdi.

Tyrannosaurus

Tam ismi Tyrannosaurus Rex olan dinozor. Bu adın anlamı tiran sürüngenlerin kralıdır. 14 metre uzunluğunda ve 5-6 metre boyunda bir dinozordur. Et ile (özellikle de diğıer dinozorlarla) beslenir. Bundan 67 milyon yıl önce Kuzey Amerika, Çin ve büyük bir olasılıkla Güney Amerika ile Hindistan'da yaşamıştır.

Oviraptor

(anlamı: yumurta hırsızı), 88-70 milyon yıl önce yaşadığı tahmin edilen hepçil bir dinazor türüdür. Boyu 1,5-2 metre civarında ağırlığı ise 25-35 kg arasında değişir. Saatte 70 km hız ile koşabilme yeteneği vardır. Papağana benzer başında ibiği ve dişsiz bir gagası vardır. Beyninin vücuduna oranı diğer dinazorlardan daha büyüktür.

Dinazor cinslerinin bir kısmı sınıfta tartışılır. özellikleri sayılır. resimleri incelenir.

Yaratıcı drama

Öğretmen her çocuğa bir dinazor cinsi verir. çocuklar kendi cinsinin özelliklerine göre hareket eder. bütün dramatisasyon konuşmadan sadece hareketler ile gerçekleştirilir.

sanat etkinliği

tüm çocuklar hep birlikte artık materyalleri kullanarak bir dinazor yaşam alanı kurarlar.

Hikaye saati

Öğretmen bir cümle ile hikayeyi başlatır. tüm çocuklar birer cümleyle hikayeyi tamamlar ve grupça bir hikaye oluşturulur.

Gems etkinliği

Yaşayan fosil kiti sınıfta incelenir özellikleri konuşulur.daha sonra öğrenen ile birlikte uygulanır.

3.hafta

Dinozorlar nasıl çoğalır ? nasıl beslenir ?

DEV YUMURTALAR

Dinozorlar yumurtluyordı. Kimi dinozorların da kuşlar gibi kuluçkaya yatıyor olmaları gerekir. Yuvalarının çoğu kalın bir bitki katmanından oluşuyordu. Bu bitkilerin mayalanması hem sıcaklık hem de nem sağlıyordu yumurtalara. Dinozorların yavruların yetiştirilmesinde geliştirilmiş bir eğitim dizgesine sahip buldukları, dahası bir tür tekeşlilik uyguladıkları varsayılabilir. Yumurta çatladığında alabildiğine kırılğan olduklarından, ana babanın yavrulara göz kulak olması gerekiydi. Bir bakıma yavruların yumurtadan çıkmalarına, hareket etmelerine, korunmalarına bin bir özen gösteren timsahlar gibi. Uzun dönemli yavru bakımı konusundaki en iyi ve en yeni kanıt, 2007 yılında ABD'nin Montana Eyaleti'nde toprak içindeki yuvalarında fosilleşmiş olarak bulunan bir dinozor ailesine ait. Kalıntıları birbirine geçmiş durumdaki bu aile, bir yetişkin, iki de genç dinozordan oluşuyor. Bu fosilleri önemli kılan bir başka özellik de, dinozorların kazıcı canlılar olmadıkları yönündeki baskın görüşü yıkıyor olması. Zira iskeletler tam olmasa da hayvanın 2,1 metre boyunda (yarıdan çoğu kuyruk olmak üzere) burun kısmının geniş, omuz ve kalça bölgesinin de oldukça güçlü ve kazmaya uygun yapıda olduğu anlaşılıyor. Bunun yanında, araştırmacıları yuvayı kazanın dinozorların kendisi olduğuna ikna eden bir başka ayrıntı da, bir odacıkta sonlanan "S" biçimindeki sığınak-yuvanın iki metreyi biraz aşıyor olması; yani neredeyse tamı tamına yetişkin dinozorun uzunluğunda.

Dinozorların yavruları nasıl besledikleri henüz net olarak bilinmiyor. Ana babaların kendi yediklerini çıkarıp yavrulara verip vermedikleri, ya da bunların yuva çevresindeki bitkilerle tek başlarına beslenip beslenmedikleri araştırılıyor. Yavruların, büyürken birkaç çevresel ortam değiştirdikleri varsayılıyor.

Nasıl beslenirler ?

Yeryüzünde çok sayıda dinazor türü bulunmaktaydı (1000 civarında). Bunlardan kimi bitkilerle beslenirken (sauropod), kimi et yiyordu (theropod). En kalabalık otçul dinazor türleri, apatosaurus ve brachiosaur idi. Bunlar gelmiş geçmiş en büyük hayvanlardandı. Örneğin apatosaurus 30 ton ağırlık ve 21 metre uzunluğa ulaşabiliyordu. Diğer otçul dinazorlar, kendilerini etçil dinazorlardan korumaya yarayacak özel silahlara sahipti. Örneğin triceratops, başında üç boynuz taşıırken, ankylosaurus çıkıntılı kemiklerle korunuyor, stegosaurus'un kuyruğunda ise sivri dikenler bulunuyordu. Etçil dinazorlar, tıpkı insanlar gibi arka ayaklarının üzerinde yürüyorlardı. Bu nedenle ön ayakları kollara benzemiş ve çok küçükleşmişti. Spinosaurus, Tyrannosaurus, Carnotaurus gibi bazıları son derece büyükken, compsoognathus (yaklaşık 5,5 kg ve 60 cm) gibileri de son derece küçüktü.

sanat etkinliği

grupça kocaman bir dinazor yumurtası yapıyoruz.

müzik etkinliği-yaratıcı drama (bütünleştirilmiş etk.)

dinazor şarkısıyla müzikli dramatisasyon yapıyoruz.

şabadap çocuk grubunun dinazor mu bilemedim ? isimli şarkısını öğreniyoruz

lego atölyesi

kürdan ve hamurdan farklı bir inşaa etkinliği yapıyoruz.

Fen ve doğa etkinliği

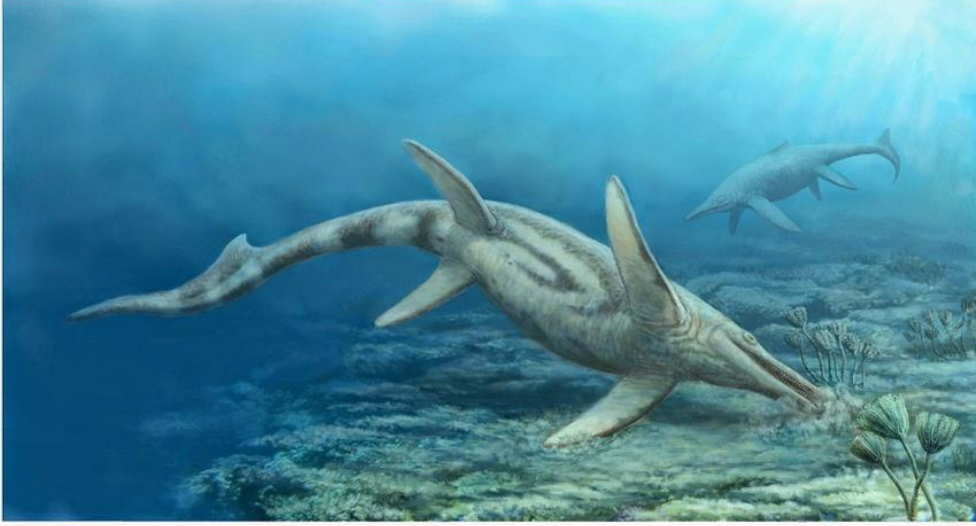
Bahçede ki kum havuzumuza dinazor fosillerimizi gömüyoruz.ve çocuklarımızla birlikte fosil çıkartma oyunu oynuyoruz.

4.hafta

Dinazorların nesli neden tükenmiştir ?

165 milyon yıl boyunca dünyaya hakim olmuş bu canlılar 65 milyon yıl önce Kretase'nin sonlarında yok oldular. Bugün bilim insanları tarafından genel anlamda kabul gören varsayım, Meksika'nın Yucatan bölgesine düşmüş olan bir göktaşının dinozorların sonunu getirdiği yönünde. Bu varsayımın genel olarak kabul görmesinin nedenlerinden başlıcaları, Yucatan'da bulunan Chicxulub Yanardağı ağzının 200 kilometre genişliğinde ve 65 milyon yıl öncesinden kalmış olması, bu bölgede yalnız uzaydan gelmiş taşlarda yüksek oranda bulunan bir madde olan iridyumun izlerine rastlanması ve çok yüksek basınç sonucu oluşabilen değişimlerin gözlenmesidir. Kurama göre çarpmanın sarsıntısı çok büyük bir toz bulutu oluşturmuş, güneşi kapatmış, sıcaklığı 0 derecenin altına düşürmüştür. Işık yoluyla soğuma, fotosentezi yavaşlatmış, bu, bitkileri öldürmüş böylece bütün besin zinciri bozulmuş, önce bitkilerle beslenen otoburların, ardından onlarla beslenen etoburların ölümüne neden olmuştur.

Suda yaşayan dinazor turleri nelerdir?

1. SHASTASAURUS

Çeşitli büyüklüklere ulaşabilirlerdi ama en fazla 20 metre uzunlukta olabilirlerdi. Bir yunusu andıran bu canlılar tam anlamıyla yırtıcı değillerdi.

2. DAKOSAURUS

Boyları en az beş metre olan bu canlılar okyanusun en yırtıcı hayvanlarından birisiydi. Bu canlılar timsahların atasıydı ve geç Permian döneminde ortaya çıkmıştı.

3. THALASSOMEDON

Geç Kretase döneminde yaşamış bu canlıların boyu 12 metreyi bulurmuş. Üst yırtıcılar sınıfındaydı ve isminin anlamı denizlerin efendisiydi.

4. NOTHOSAURUS

200 milyon yıl önce yaşamış bu korkunç yaratıkların boyu 4 metreyi aşkındı ve keskin dişleriyle denizin en iyi avcılarındandı

Sanat etkinliği

Siyah kartonun üzerine kulak çöplerinden dinazor iskeleti yapılır.

Tuz seramiğine dinazor baskısı yapılır.çıkan şekil gözlemlenir.daha sonra seramik boyası ile boyanır.

Alan gezisi

Mavişehirde bulunan dinazor parkına gidilir.(sadece altı yaş)

+

